

ساختار سرمایه و سودآوری بانکها

مؤلف

مصطفی مباشرامینی

دستگاه

تهران، ۱۴۰۰

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول: کلیات	۱۵
الف) رویکرد سنتی	۲۰
ب) نظریه مودیلیانی و میلر	۲۱
ج) نظریه توازن	۲۴
د) نظریه توازن ایستا	۲۶
ه) نظریه توازن پویا	۳۴
و) نظریه سلسله مراتب	۴۳
ز) نظریه مخالف‌گزینی	۴۶
ح) نظریه نمایندگی	۵۰
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق این کتاب	۵۵
۱-۲. تعریف ساختار سرمایه	۵۷
۲-۲. مروری بر نظریه‌های ساختار سرمایه	۶۲
۳-۲. نظریه‌های ساختار سرمایه	۶۸
۴-۲. نتیجه‌گیری در خصوص نظریه‌های ساختار سرمایه	۱۰۴
۵-۲. ساختار سرمایه بانک‌ها	۱۰۴
۶-۲. سودآوری	۱۲۷
فصل سوم: روش پژوهش	۱۴۳
۱-۳. مقدمه	۱۴۳

۱۴۵.....	۲-۳. روش پژوهش.....
۱۴۶.....	۳-۳. مسئله پژوهش.....
۱۴۶.....	۴-۳. فرضیه‌های پژوهش.....
۱۴۸.....	۵-۳. جامعه آماری.....
۱۴۸.....	۶-۳. قلمرو مکانی و زمانی تحقیق.....
۱۴۸.....	۷-۳. تعریف عملیاتی متغیرهای پژوهش و نحوه سنجش آن‌ها.....
۱۵۴.....	۸-۳. روش گردآوری داده‌ها.....
۱۵۵.....	۹-۳. نرم‌افزارهای مورد استفاده.....
۱۶۷.....	فصل چهارم: تخمین و برآورد مدل
۱۶۷.....	۱-۴. مقدمه.....
۱۶۸.....	۲-۴. بررسی پایداری متغیرهای تحقیق.....
۱۷۱.....	۳-۴. معرفی مدل اول تحقیق.....
۱۷۲.....	۴-۴. برآورد مدل اول تحقیق.....
۱۷۶.....	۵-۴. برآورد مدل دوم تحقیق.....
۱۸۰.....	۶-۴. نتیجه‌گیری.....
۱۸۳.....	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۸۳.....	۱-۵. مقدمه.....
۱۸۴.....	۲-۵. تعاریف ساختار سرمایه.....
۱۸۴.....	۳-۵. ساختار سرمایه بانک‌ها.....
۱۸۵.....	۴-۵. تخمین مدل.....
۱۸۶.....	۵-۵. نتایج برآورد رگرسیون در مدل اول.....
۱۸۸.....	۶-۵. نتایج برآورد رگرسیون در مدل دوم.....
۱۸۸.....	۷-۵. پیشنهادات و توصیه‌ها.....
۱۹۱.....	یادداشت‌ها
۱۹۷.....	فهرست منابع
۱۹۷.....	منابع فارسی.....
۱۹۹.....	منابع لاتین.....

مقدمه

سرمایه رکن مهم و اساسی هر بنگاه اقتصادی است، بنگاه‌های اقتصادی برای ادامه حیات و پیشرفت در عرصه اقتصاد رقابتی نیاز به سرمایه دارند و از این حیث میزان و ترکیب سرمایه از اهمیت بالایی برخوردار است. ساختار سرمایه یا همان سمت چپ ترازنامه، ترکیبی از بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام است که بنگاه‌ها بدان وسیله به تأمین منابع مالی بلندمدت می‌پردازد.

ساختار سرمایه بانک‌ها در ایران با توجه به بانک‌محور بودن اقتصاد و حضور دولت در تمامی عرصه‌های اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است. سرمایه اصل مهمی از پشتوانه مالی یک بنگاه اقتصادی مانند بانک است و آن را قادر می‌سازد هنگام رویایی با مشکلات اقتصادی توانایی بازپرداخت بدهی‌های خود را داشته باشد، علاوه بر آنکه نقش مهمی در ثبات مالی بانک‌ها و انگیزه‌های ریسک‌پذیری ایفا می‌کند، در ایجاد رقابت مثبت و کارا بین بانک‌ها نیز بسیار مهم است.

با گسترش فعالیت‌های اقتصادی در جوامع، فعالیت بانک‌ها پیوسته ابعاد تازه و گسترده‌تری به خود گرفته است. در کشور ایران با تصویب قانون تأسیس بانک‌های خصوصی در سال ۱۳۷۹ و افزایش رقابت و بهبود فضای

خدمات بانکی، مسئله سودآور بودن بانک برای سهامداران و سپرده‌گذاران و تحلیل‌گران در اولویت قرار گرفت، در نتیجه اندازه‌گیری کارایی بانک‌ها، شناخت نوع کارایی و سطح آن و سودآوری بانک از اهمیت خاص برخوردار گردید. افزون بر آن یکی از روش‌های ارزیابی یک بنگاه اقتصادی، بررسی نسبت‌های سودآوری آن بنگاه است.

سپرده‌گذاران با سپرده‌گذاری در بانک‌ها و پذیرش ریسک پایین، انتظار دریافت میزان معینی از سود را دارند و سهامداران با پذیرش ریسک بالاتر انتظار کسب بازده بالاتری دارند. از طرفی ساختار سرمایه یک بانک بر عملکرد و سودآوری آن بانک اثرگذار است و در کنار سایر نسبت‌های اهرمی و مالی معیاری برای بهره‌برداری مقام ناظر جهت رتبه‌بندی بانک‌ها می‌باشد.

تصمیم‌گیری در خصوص ساختار سرمایه امری بسیار حیاتی و حساس است، زیرا که سودآوری یک بنگاه اقتصادی به طور مستقیم تحت تأثیر این مقوله‌ی مهم می‌باشد. مسئله انتخاب و به‌کارگیری صحیح ترکیب سرمایه یکی از عناصر استراتژی‌های مالی بنگاه می‌باشد، بنابراین باید در خصوص تصمیم‌گیری‌های مربوط به آن دقت و مراقبت لازم انجام پذیرد.

ساختار سرمایه بانک‌ها از جمله مسائلی است که تاکنون تحقیقات زیادی بر روی آن صورت پذیرفته است و در حال حاضر نیز این تحقیقات ادامه دارد. مباحث تئوری در خصوص ساختار سرمایه در پی رسیدن به حدی از تعادل بین دو منبع اصلی تأمین مالی یعنی بدهی و حقوق صاحبان می‌باشد تا بتواند در آن نقطه ارزش سهام بنگاه را به حداکثر رسانیده و در مقابل هزینه‌های تأمین منابع مالی را به حداقل ممکن کاهش دهد. ساختار سرمایه که یکی از معماهای پیچیده برای بنگاه‌ها و شرکت‌هاست، شامل بدهی‌های بلندمدت، حقوق صاحبان سهام و سهام ممتاز بوده و اساساً بانک‌ها با ورود به عرصه واسطه‌گری مالی به انتقال و تأمین وجوه مورد

نیاز بخش واقعی اقتصاد کمک می‌کنند. اگرچه سایر نهادها و مؤسسات مالی و اعتباری هم در این عرصه مشارکت دارند اما بانک‌ها مهم‌ترین کانال و واسطه مالی به‌شمار می‌روند. هدف نهایی یک بنگاه اقتصادی حداکثر کردن سود یا ارزش شرکت می‌باشد و با توجه به نقش و تأثیر ساختار سرمایه در این مهم، در دهه اخیر محققان به این مقوله بسیار توجه نموده‌اند. صنایع پیشرفته و مدرن در محیط‌های رقابتی و بسیار پیچیده فعالیت می‌کنند بنابراین چنین طرح‌های مطالعاتی به آنان کمک خواهد کرد تا بهترین ترکیب ساختار سرمایه را برای رسیدن به حد مطلوب سودآوری تعیین نمایند، در این کتاب با بررسی وضعیت صورت‌های مالی چند بانک خصوصی ایرانی از جمله سامان، ملت، صادرات، اقتصادنوین، پارسیان و کارآفرین به بررسی ارتباط ساختار سرمایه و نسبت‌های سودآوری پرداخته شده است. همچنین کتاب راهنمایی برای مدیران بانک‌های خصوصی در انتخاب نحوه تأمین مالی بهینه جهت به حداکثر رساندن سود سهامداران می‌باشد و با توجه به بررسی بودن بانک‌های خصوصی کشور مواردی مد نظر قرار گرفته است تا بانک‌ها در عرصه بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار سنجیده‌تر عمل نمایند و همچنین راهنمایی برای فعالیت بانک‌ها در عرصه رقابتی با سایر نهادهای مالی و استفاده بهینه از ظرفیت‌های فراوی‌شان باشد. در پاره‌ای موارد هم رهنمودهایی برای مدیران در جهت انتخاب ساختار بهینه سرمایه عنوان شده است تا بتوانند در جذب مشتریان در بازار رقابتی موفق عمل نمایند و باعث ایجاد توازن بین عناصر تشکیل‌دهنده ساختار سرمایه بانک گردد. همچنین مدیران امور اعتباری بانک‌ها می‌توانند در جهت انتخاب و ترکیب مناسب سپرده‌های بانک‌ها جهت تخصیص بهینه تسهیلات اعطایی از این کتاب استفاده نمایند.